EUROOPA KOHTU OTSUS (esimene koda)

6. märts 2008 *

Liidetud kohtuasjades C-287/06–C-292/06,

mille ese on EÜ asutamislepingu artikli 234 alusel Verwaltungsgericht Kölni (Saksamaa) 28. aprilli 2006. aasta otsustega esitatud eelotsusetaotlused, mis saabusid Euroopa Kohtusse 3. juulil 2006, menetlustes

Deutsche Post AG (C-287/06, C-288/06 ja C-291/06),

Magdeburger Dienstleistungs- und Verwaltungs GmbH (MDG) (C-289/06),

Marketing Service Magdeburg GmbH (C-290/06),

Vedat Deniz (C-292/06)

versus

Bundesrepublik Deutschland,

* Kohtumenetluse keel: saksa.

menetluses osalesid:

Marketing Service Magdeburg GmbH (C-287/06),

Citipost Gesellschaft für Kurier- und Postdienstleistungen mbH (C-288/06),

Deutsche Post AG (C-289/06, C-290/06 ja C-292/06),

Magdeburger Dienstleistungs- und Verwaltungs GmbH (MDG) (C-291/06),

EUROOPA KOHUS (esimene koda),

koosseisus: koja esimees P. Jann (ettekandja), kohtunikud A. Tizzano, A. Borg Barthet, M. Ilešič ja E. Levits,

kohtujurist: M. Poiares Maduro,
kohtusekretär: ametnik B. Fülöp,

arvestades kirjalikus menetluses ja 13. septembri 2007. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades kirjalikke märkusi, mille esitasid:

– Deutsche Post AG, esindajad: *Rechtsanwalt* J. Sedemund ja *Rechtsanwalt* S. Gerstner,

– Marketing Service Magdeburg GmbH, Citipost Gesellschaft für Kurier- und Postdienstleistungen mbH ja Magdeburger Dienstleistungs- und Verwaltungs GmbH (MDG), esindaja: *Rechtsanwalt* C. Freiherr von Ulmenstein,

– Vedat Deniz, esindaja: *Rechtsanwalt* T. Brach,

– Saksamaa valitsus, esindaja: M. Lumma, keda abistas *Rechtsanwalt* T. Lübbig,

– Belgia valitsus, esindaja: A. Hubert,

– Euroopa Ühenduste Komisjon, esindajad: G. Braun ja K. Simonsson,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta,

on teinud järgmise

otsuse

1 Eelotsusetaotlused puudutavad EÜ artikli 47 lõike 2 ja EÜ artikli 95 tõlgendamist ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. detsembri 1997. aasta direktiivi 97/67/EÜ ühenduse postiteenuste siseturu arengut ja teenuse kvaliteedi parandamist käsitlevate ühiseeskirjade kohta (EÜT 1998, L 15, lk 14; ELT eriväljaanne 06/03, lk 71) – muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. juuni 2002. aasta direktiiviga 2002/39/EÜ (EÜT L 176, lk 21; ELT eriväljaanne 06/04, lk 316; edaspidi „direktiiv 97/67") – artikli 7 lõike 1 ja artikli 12 viienda taande tõlgendamist.

2 Eelotsusetaotlus esitati Deutsche Post AG (edaspidi „Deutsche Post"), kes on universaalse postiteenuse osutaja Saksamaal, ning Magdeburger Dienstleistungs- und Verwaltungs GmbH (MDG), Marketing Service Magdeburg GmbH ja Vedat Denizi (edaspidi „asjaomased postikoondajad") vahelises kohtuvaidluses Saksamaa Liitvabariigiga Bundesnetzagenturi (võrkude eest vastutav föderaalamet; edaspidi „BNA") otsuste üle, mis käsitlesid neile ettevõtjatele juurdepääsu andmist Deutsche Posti osateenustele tema postivõrgus ja selle juurdepääsu tingimusi.

Õiguslik raamistik

Ühenduse õigus

3 Direktiiviga 97/67 käivitati postiteenuste turu järkjärgulise liberaliseerimise protsess. Direktiivi 2002/39 põhjenduse 2 kohaselt „kehtestati [direktiiviga 97/67] ühenduse tasandil postisektorit reguleeriv raamistik, mis hõlmab meetmeid universaalteenuse tagamiseks ja nende postiteenuste piirmäärade sätestamiseks, mida liikmesriigid võivad universaalteenuse alalhoidmiseks reserveerida oma universaalteenuse pakkujale (pakkujatele), ning ajakava turu konkurentsile avamise jätkamist käsitleva otsuse tegemiseks, mille eesmärk on postiteenuste ühtse turu loomine".

4 Liberaliseerimist jätkab direktiiv 2002/39, mis näeb oma põhjendustes 14 ja 24 ette kirjaturu järkjärgulise ja kontrollitud konkurentsile avamise ajakava ning viitab aastale 2009 kui postiteenuste siseturu täieliku rakendamise võimalikule tähtajale.

5 Direktiivi 97/67 artikkel 2 sätestab:

„Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid.

1) postiteenused – postisaadetiste kogumine, sorteerimine, transportimine ja kättetoimetamine;

2) avalik postivõrk – korraldussüsteem ja vahendid, mida universaalteenuse osutaja kasutab või selle osutajad kasutavad eelkõige järgmiseks:

– universaalteenuse osutamise kohustusega hõlmatud postisaadetiste kogumine kogu territooriumi juurdepääsupunktides,

– kõnealuste saadetiste vedu postivõrgu juurdepääsupunktist jaotuskeskusesse ja nende käitlemine,

– saadetistel märgitud adressaatidele jaotamine;

3) juurdepääsupunktid – füüsilised rajatised, k.a avalikult kasutatavatel teedel või universaalteenuse osutaja ruumides asuvad avalikud postkastid, kuhu kliendid võivad jätta avalikku postivõrku toimetatavad postisaadetised;

4) kogumine – juurdepääsupunktidesse jäetud postisaadetiste kogumine;

[…]”

6 Teenuste osas, mida võidakse reserveerida universaalse postiteenuse osutajale (osutajatele), näevad direktiivi 97/67 artikli 7 lõike 1 esimene, kolmas ja neljas lõik ette järgmist:

„Liikmesriigid võivad universaalteenuse säilitamise tagamiseks vajalikul määral jätkata teenuste reserveerimist universaalteenuse osutajale (osutajatele). Need teenused piirduvad üksnes siseriikliku kirjavahetuse ja sissetulevate rahvusvaheliste kirjasaadetiste kogumise, sorteerimise, transportimise ja kättetoimetamisega, olenemata sellest, kas tegemist on kiirendatud kättetoimetamisega või mitte, järgmiste kaalu- ja hinnapiirangute raames. Alates 1. jaanuarist 2003 on kaalupiirang 100 grammi ja alates 1. jaanuarist 2006 on kaalupiirang 50 grammi. Neid kaalupiiranguid ei kohaldata alates 1. jaanuarist 2003, kui hind võrdub võimaliku kiireima standardikategooria esimese kaaluastme kirjasaadetise kolmekordse üldhinnaga või on sellest kõrgem, ega alates 1. jaanuarist 2006, kui hind võrdub kahe ja poole kordse üldhinnaga või on sellest kõrgem.

[…]

Universaalteenuse osutamiseks vajalikul määral võib otseposti reserveerimist jätkata samade kaalu- ja hinnapiirangute raames.

Universaalteenuse osutamise tagamiseks vajalikul määral, näiteks kui postitegevuse teatavad sektorid on juba liberaliseeritud või kui liikmesriigi postiteenuste eriomadused seda eeldavad, võib väljamineva rahvusvahelise posti reserveerimist jätkata samade kaalu- ja hinnapiirangute raames.”

7 Direktiivi 97/67 artiklid 9 ja 10 määravad reserveerimata teenuste osutamist reguleerivad tingimused. Konkureerivatele ettevõtjatele on ette nähtud üldload ja üksiklitsentsid.

8 Direktiivi artikkel 11 sätestab:

„Euroopa Parlament ja nõukogu võtavad komisjoni ettepanekul ja asutamislepingu artikli 57 lõike 2 ning artiklite 66 ja 100a alusel vastu vajalikud ühtlustamismeetmed tagamaks, et kasutajatel ja universaalteenuse osutajal või osutajatel on selgetel ja mittediskrimineerivatel tingimustel juurdepääs avalikule postivõrgule."

9 Seoses hinnakujunduse põhimõtetega, mida universaalse postiteenuse osutajad peavad järgima, kohustavad direktiivi artikli 12 neljas ja viies taane liikmesriike võtma meetmeid tagamaks, et kõigi universaalteenuse alla kuuluvate teenuste hindade puhul peetakse kinni läbipaistvuse ja mittediskrimineerimise põhimõttest.

Siseriiklik õigus

10 Direktiiv 97/67 võeti Saksa õigusse üle 22. detsembri 1997. aasta postiseadusega (Postgesetz; *BGBl.* 1997 I, lk 3294), mida on hiljem muudetud (edaspidi „postiseadus"). Selle seaduse alusel on Deutsche Post direktiivi artikli 7 mõttes universaalteenuse osutaja. BNA on direktiivi artikli 22 mõttes Saksamaa reguleeriv asutus.

11 Postiseaduse § 51 sätestab universaalse postiteenuse osutajale ja konkureerivatele ettevõtjatele väljastatavate litsentside kohta järgmist:

„Kuni 31. detsembrini 2007 on Deutsche Postil […] ainuõigus vedada majandustegevusena postisaadetisi ja adresseeritud katalooge, mis kaaluvad kuni 50 grammi ja mille ühikuhind on madalam kui 2,5-kordne postisaadetiste kõige madalamale kaalukategooriale kohaldatav hind (seadusel põhinev ainulitsents). Esimest lauset ei kohaldata:

[…]

5. sellele, kes toob kirjad saatja taotlusel tema juurest ära ja toimetab need lähimasse Deutsche Posti […] kogumispunkti või muusse Deutsche Posti […] kogumispunkti, mis asub sama omavalitsusüksuse territooriumil;

[…]”

12 Konkureerivad ettevõtjad võivad universaalse postiteenuse osutajalt teatud tingimustel nõuda, et see avaks neile osa oma vedamisteenustest. Selle kohta sätestab postiseaduse § 28 lõige 1 järgmist:

„Kui litsentsisaajal on litsentseeritud postiteenuste turul turgu valitsev seisund, peab ta vastava taotluse korral pakkuma sellel turul osa oma vedamisteenustest eraldi,

kui see on talle majanduslikult vastuvõetav. Teise postiteenuste osutaja ees on tal esimeses lauses märgitud kohustus ainult juhul, kui taotlust esitaval ettevõtjal ei ole turgu valitsev seisund ja kui muidu kahjustataks ebaproportsionaalselt konkurentsi sellel või mõnel muul turul. Litsentsisaajal on õigus keelduda osateenuste pakkumisest, kui see võib ohustada tema rajatiste toimimist või ettevõtte turvalisust või kui taotletud teenuse osutamiseks vajalikud ressursid on ammendunud."

Põhikohtuasjad ja eelotsuse küsimus

13 Asjaomased postikoondajad on postisektoris tegutsevad eraettevõtjad. Nad on litsentsisaajad tulenevalt postiseaduse § 51 lõike 1 teise lause punktist 5, mis lubab neil vedada saatja juurest kogutud kirisaadetisi viimase taotlusel ja oma nimel, et toimetada need lähimasse Deutsche Posti asutusse või muusse sama omavalitsusüksuse territooriumil asuvasse Deutsche Posti asutusse.

14 Postiveosüsteem, mille on sisse seadnud Deutsche Post, kes on universaalse postiteenuse osutaja Saksamaal, on korraldatud järgmiselt: saatjate poolt kirjakasti pandud või postkontorisse antud post kogutakse ning veetakse seejärel saatjale lähimasse „sorteerimiskeskusse" (sisemine sorteerimisüksus, mis ei ole tavaliselt üldsusele avatud), kus post kõigepealt eelsorteeritakse sihtkoha ja formaadi järgi. Seejärel veetakse post saajale lähimasse sorteerimiskeskusse, kus toimub üksikasjalik sorteerimine ning lõpuks toimetatakse post kätte saajale.

15 BNA 15. septembri 2000. aasta otsusega kohustati Deutsche Posti kohaldama erihindu äriklientidele, kes teevad teatud ettevalmistavaid toiminguid ise, st kes annavad saatmiskoha sorteerimiskeskusele otse üle garanteeritud minimaalsed postikogused, mis on eelsorteeritud sihtkoha ja formaadi järgi. Kõnesolevad erihinnad märgiti Deutsche Posti pakutavatesse üldtingimustesse.

16 Vedat Deniz palus 27. juunil 2001 Deutsche Postil teha talle pakkumine osateenuste kohta postiseaduse § 28 mõttes. See palve puudutas eelkõige võimalust toimetada majandustegevusena oma nimel ja samade erihindadega nagu need, mida kohaldab oma äriklientidele Deutsche Post, sorteerimiskeskustesse eri klientidelt kogutud suuri postikoguseid, mis on grupeeritud ja eelsorteeritud.

17 Kuna Deutsche Post keeldus Vedat Denizile sellist pakkumist tegemast, pöördus viimane BNA poole, et see määraks kindlaks osateenustele juurdepääsu tingimused. BNA jättis 5. septembri 2001. aasta otsusega Vedat Denizi nõude rahuldamata, leides, et postiseaduse § 51 lõike 1 teise lause punkti 5 alusel antud litsents ei luba litsentsi saajal postiketi teatud osi teenindada.

18 Selle rahuldamatajätmise otsuse peale esitas Vedat Deniz 10. oktoobril 2001 kaebuse eelotsusetaotluse esitanud kohtule.

19 Mõni aasta hiljem keelas Bundeskartellamt (konkurentsivaldkonnas pädev föderaalamet) 11. veebruari 2005. aasta otsusega Deutsche Postil keelduda võimaldamast postikoondajatele juurdepääsu osateenustele, kuivõrd ta lubab niisugust juurdepääsu

ja hinnaalandusi esiteks massposti saatjatele „osateenuste kliendilepingute" raames ainulitsentsis ettenähtud kaalu- ja hinnapiirangutest sõltumata ja teiseks postikoondajatele „osateenuste konkurendilepingute" raames kõnesolevaid kaalu- ja hinnapiiranguid ületavate kirisaadetiste kättetoimetamiseks.

20 Bundeskartellamti otsuse järel palusid asjaomased postikoondajad esitada Deutsche Postil neile pakkumine osateenuste kohta seoses saadetistega, mida nad veavad oma klientide jaoks hindadega, mis võrduvad Deutsche Posti poolt oma klientidele pakutavate hindadega.

21 Mõni nädal hiljem taotlesid need postikoondajad, et BNA määraks kindlaks mainitud osateenustele juurdepääsu tingimused. Neid taotlusi põhjendati asjaoluga, et taotlejate arvates paneb Deutsche Post toime diskrimineerimise, kui ta ei võimalda neile samu hindu, mida ta kohaldab oma klientidele.

22 BNA rahuldas 24. oktoobri 2005. aasta otsustega need taotlused osaliselt, kohustades Deutsche Posti võimaldama postikoondajatele juurdepääsu sorteerimiskeskustele vastavalt üldtingimustele, mida kohaldatakse professionaalsetele postikoondajatele. Otsus võeti vastu reservatsiooniga, et see tühistatakse, kui Bundeskartellamti otsus tühistatakse edasikaebemenetluses või Euroopa Ühenduste Komisjoni või Euroopa Ühenduste Esimese Astme Kohtu või Euroopa Kohtu otsuse alusel.

23 Asjaomased postikoondajad, v.a Vedat Deniz, ja Deutsche Post esitasid nende BNA otsuste peale erinevatel põhjustel edasikaebused eelotsusetaotluse esitanud kohtule.

24 Verwaltungsgericht Köln, kes ei ole kindel selles, kuidas tõlgendada direktiivi 97/67 artikli 12 viiendat taanet koostoimes sama direktiivi artikliga 7, otsustas menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmise eelotsuse küsimuse, mis on kohtuasjades C-287/06–C-292/06 sõnastatud identselt:

„Kas EÜ artikli 47 lõiget 2 koos EÜ artikliga 95 ja koostoimes direktiivi [97/67] […] artikli 12 viienda taandega ning artikli 7 lõikega 1 tuleb tõlgendada nii, et juhul, kui universaalteenuse osutaja kohaldab erihindu äriklientidele, kes toimetavad postisaadetised postivõrku sorteerimiskeskuste jaoks eelsorteerituna, on universaalteenuse osutaja kohustatud neid erihindu kohaldama ka ettevõtjate suhtes, kes koguvad postisaadetised kokku nende saatjate juurest ning toimetavad need sama juurdepääsupunkti kaudu ja samasugustel tingimustel nagu ärikliendid eelsorteerituna postivõrku, ilma et universaalteenuse osutaja võiks sellest keelduda, viidates oma kohustusele osutada universaalteenust?”

25 Euroopa Kohtu 31. oktoobri 2006. aasta määrusega liideti kohtuasjad C-287/06–C-292/06 kirjalikuks ja suuliseks menetlemiseks ning kohtuotsuse tegemiseks.

Eelotsuse küsimus

26 Oma küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas direktiivi 97/67 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus, kui ettevõtjatele, kes koondavad majandustegevusena ja oma nimel paljude saatjate postisaadetisi, keeldutakse kohaldamast erihindu, mida universaalse postiteenuse osutaja riigis kohaldab oma ainulitsentsi valdkonnas äriklientidele eelsorteeritud posti minimaalsete koguste toimetamisel oma sorteerimiskeskustesse.

27 Kõigepealt tuleb silmas pidada, et erihindade kohaldamise osas näeb direktiivi 97/67 artikli 12 viies taane otseselt ette, et „[l]iikmesriigid võtavad meetmeid tagamaks, et kõigi universaalteenuse alla kuuluvate teenuste hindade puhul peetakse kinni järgmistest põhimõtetest:

[…]

– kui universaalteenuse osutajad kohaldavad erihindu näiteks ettevõtete, massposti saatjate või eri klientidelt saadud posti koondajate suhtes, peavad nad järgima läbipaistvuse ja mittediskrimineerimise põhimõtteid nii hindade kui nendega seotud tingimuste osas. Hindades võetakse arvesse kokkuhoitud kulusid, võrreldes standardteenusega, hõlmates kõiki teenuseid, mida pakutakse üksikute postisaadetiste kogumise, transpordi, sorteerimise ja kättetoimetamise osas, ja neid kohaldatakse koos nendega seotud tingimustega võrdselt nii erinevate kolmandate isikute kui kolmandate isikute ja samaväärseid teenuseid pakkuvate universaalteenuse osutajate vahel. Kõik need hinnad peavad olema kättesaadavad ka eraklientidele, kes saadavad posti samadel tingimustel".

28 Sellest sättest nähtub selgelt, et kui universaalse postiteenuse osutaja kohaldab erihindu, peab ta läbipaistvuse ja mittediskrimineerimise põhimõtete järgimiseks kohaldama neid samamoodi eelkõige suhetes kolmandate isikutega. Erinevalt sellest, mida väidavad Deutsche Post ja Saksamaa valitsus, tuleb juhul, kui universaalteenuse osutaja kohaldab ettevõtjatele ja/või massposti saatjatele erihindu, kohaldada eri klientidelt saadud posti koondajatele samu hindu samadel tingimustel.

29 Seda tõdemust ei kummuta Deutsche Posti ja Saksamaa valitsuse argumendid, mille eesmärk on tõendada, et direktiivi 97/67 artikli 12 viies taane ei nõua, et asjaomaseid postikoondajaid ja universaalse postiteenuse osutaja ärikliente koheldaks võrdselt.

30 Sellega seoses väidavad Saksamaa valitsus ja Deutsche Post esmalt, et asjaomaste postikoondajate tehtav posti kogumine, vedu ja sorteerimine kuulub valdkonda, mida võib direktiivi 97/67 artikli 7 lõike 1 alusel reserveerida ja mille Saksa seadusandja on üldistes huvides reserveerinud kuni 31. detsembrini 2007 Deutsche Postile. Järelikult ei ole nimetatud postikoondajatel lubatud pakkuda teenuseid, mille suhtes nad nõuavad erihindade kohaldamist. Seevastu ärikliendid tegutsesid direktiivi põhjenduse 21 mõttes „iseteenindajana", mistõttu neid ei saa pidada Deutsche Posti ainulitsentsiga hõlmatud valdkonda tunginuks.

31 Tuleb märkida, et direktiivi 97/67 artikli 7 lõike 1 esimese lõigu alusel võivad liikmesriigid universaalteenuse säilitamise tagamiseks vajalikul määral jätkata teatud kaalu- ja hinnapiirangute raames teenuste reserveerimist universaalteenuse osutajale (osutajatele). Need teenused piirduvad üksnes siseriikliku kirjavahetuse ja sissetulevate rahvusvaheliste kirjasaadetiste kogumise, sorteerimise, transportimise ja kättetoimetamisega. Universaalteenuse osutamise tagamiseks vajalikul määral võib selle lõike kolmanda ja neljanda lõigu kohaselt jätkata ka otseposti ja väljamineva rahvusvahelise posti reserveerimist selles lõikes määratletud kaalu- ja hinnapiirangute raames.

32 Kuid direktiivi 97/67 artikli 7 lõike 1 esimese lõigu teise lause sõnastusest nähtub, et postikett, mida võib reserveerida universaalse postiteenuse osutajale, algab alles posti kogumisest. Selle direktiivi artikli 2 punkti 4 kohaselt tähendab „kogumine" juurdepääsupunktidesse jäetud postisaadetiste kogumist ning sama artikli punktis 3 on „juurdepääsupunktid" määratletud kui „füüsilised rajatised, k.a avalikult kasutatavatel teedel või universaalteenuse osutaja ruumides asuvad avalikud postkastid, kuhu kliendid võivad jätta avalikku postivõrku toimetatavad postisaadetised".

33 Tuleb tõdeda, et sellised füüsilised rajatised nagu Deutsche Posti sorteerimiskeskused on juurdepääsupunktid artikli 2 punkti 3 mõttes. On vaieldamatu, et selle ettevõtja ärikliendid võivad jätta neisse oma saadetise avalikku postivõrku, mida see ettevõtja universaalse postiteenuse osutajana haldab. Erinevalt Deutsche Posti väidetust ei ole selles suhtes asjakohane küsimus, kas osateenuseid, mida need ärikliendid ise osutavad või mida osutatakse nende nimel kuni saadetiste jätmiseni sorteerimiskeskustesse, võib pidada „iseteenindamiseks" või mitte.

34 Nagu märgib Saksamaa valitsus oma kirjalikes märkustes, on väljaspool Deutsche Posti ainulitsentsiga hõlmatud valdkonda ka tema konkurentidel postiseaduse alusel juurdepääs sorteerimiskeskustele ja osateenustega seotud hinnaalandustele. Selline juurdepääs näib vajalik, kuna – nagu täpsustab oma kirjalikes märkustes Vedat Deniz, ilma et talle selles küsimuses vastu vaieldaks – Deutsche Posti kirjakastid ja postkontorid on suurte postikoguste vastuvõtmiseks ja töötlemiseks liiga väikesed.

35 Seetõttu tuleb tõdeda, et selline tegevus nagu postikoondajate poolt eri saatjatelt postisaadetiste kogumine, nende eelsorteerimine ja vedu sellistesse juurdepääsupunktidesse nagu Deutsche Posti sorteerimiskeskused, ei kuulu valdkonda, mida võib direktiivi 97/67 artikli 7 lõike 1 alusel reserveerida. Järelikult ei saa sellele sättele tugineda, et õigustada asjaomaste postikoondajate kohtlemist erinevalt selle ettevõtja äriklientidest.

36 Deutsche Post ja Saksamaa valitsus väidavad siiski, et Deutsche Posti finantstasakaal oleks ohustatud, kui võimaldada postikoondajatele juurdepääs sorteerimiskeskustele ja vastavatele hinnaalandustele osateenuste eest selliste postisaadetiste valdkonnas, mis kuuluvad kaalu ja hinna poolest selle ettevõtja ainulitsentsi alla. Need postikoondajad saaksid siis pakkuda majanduslikult tulusale klientuurile, s.o äriklientidele, kellelt pärineb ligi 80% kõigist saadetistest, kogu postiedastusketti Deutsche Posti hindadest madalamate hindadega. Kulukamate teenuste puhul – nagu posti kättetoimetamine maapiirkondades – saaksid need postikoondajad kasutada allhanke korras universaalse postiteenuse osutaja teenuseid, kes oleks kohustatud oma ressursi- ja personalistruktuuri täies ulatuses säilitama.

37 Piisab, kui selle kohta märkida, et vastavalt direktiivi 97/67 artikli 12 viiendale taandele võetakse erihindades arvesse „kokkuhoitud kulusid, võrreldes standardteenusega, hõlmates kõiki teenuseid, mida pakutakse üksikute postisaadetiste kogumise, transpordi, sorteerimise ja kättetoimetamise osas". Järelikult võib need hinnad kujundada nii, et need katavad universaalse postiteenuse osutamisega seotud erikulud, ning tavahindadest eristab neid üksnes see, et viimastest lahutatakse tegelikult kokkuhoitud kulud, nii et erihindade kohaldamine ei kahjusta universaalse postiteenuse osutaja finantstasakaalu.

38 Kui peaks ilmnema, et praegu ainult Deutsche Posti äriklientidele võimaldatavate hinnaalanduste kohaldamine postikoondajatele tooks kaasa tagajärje, et need hinnaalandused on võrreldes kokkuhoitud kuludega liiga suured, oleks Deutsche Postil võimalik neid hinnaalandusi vajalikul määral vähendada kõigi hinnaalanduse saajate osas.

39 Vaieldamatu on ka see, et universaalse postiteenuse osutaja ainulitsentsiga hõlmatud postisaadetiste kättetoimetamine jääb põhimõtteliselt reserveerituks universaalteenuse osutajale, ning see, et praegu Deutsche Posti poolt tema äriklientidele eelsorteeritud posti minimaalsete koguste sorteerimiskeskustesse toimetamisel võimaldatavad hinnaalandused jäävad 3% ja 21% vahele.

40 Veel väidavad Deutsche Post ja Saksamaa valitsus, et direktiivi 97/67 artikli 12 viies taane on kõigest hinnasäte ning järelikult ei saa sellest tuleneda, et liikmesriik oleks universaalse postiteenuse osutaja ainulitsentsiga hõlmatud valdkonnas kohustatud avama konkurentidele juurdepääsu osateenustele. Üldsuse juurdepääsu avalikule postivõrgule käsitleb sama direktiivi artikkel 11, mis jätab selle juurdepääsu reguleerimise ühenduse seadusandja edasise tegevuse hooleks, kuid ühenduse seadusandja ei ole seda volitust siiski veel kasutanud.

41 Tõepoolest, direktiivi 97/67 artikli 12 viienda taande eesmärk ei ole reguleerida põhimõttelist küsimust, kas universaalse postiteenuse osutaja peab või ei pea võimaldama juurdepääsu postivõrgule teistel tingimustel ja teistes punkides kui need, mida kasutatakse tavalisi kirju puudutavate postiteenuste puhul. Kuid nagu nähtub selle sätte sõnastusest, paneb see liikmesriikidele range kohustuse järgida läbipaistvuse ja mittediskrimineerimise põhimõtet, kui universaalteenuse osutaja võimaldab tegelikult juurdepääsu sellistele erihindadele.

42 Nii Deutsche Post kui ka Saksamaa valitsus möönavad, et Deutsche Post võimaldab oma äriklientidele direktiiviga nõutust liberaalsemat juurdepääsu oma postivõrgule muudes punktides kui tavalised juurdepääsupunktid ning kohaldab neile selleks erihindu.

43 Direktiivi 97/67 artikli 12 viienda taande eesmärk on reguleerida just niisugust olukorda. Kui universaalse postiteenuse osutaja kohaldab erihindu näiteks ettevõtjate, massposti saatjate või eri klientidelt saadud posti koondajate suhtes, kehtivad need hinnad ja nendega seotud tingimused samamoodi ka suhetes eelkõige kolmandate isikutega.

44 Kõike eeltoodut arvesse võttes tuleb esitatud küsimusele vastata, et direktiivi 97/67 artikli 12 viiendat taanet tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus, kui ettevõtjatele, kes koondavad majandustegevusena ja oma nimel paljude saatjate postisaadetisi, keeldutakse kohaldamast erihindu, mida universaalse postiteenuse osutaja riigis kohaldab oma ainulitsentsi valdkonnas äriklientidele eelsorteeritud posti minimaalsete koguste toimetamisel oma sorteerimiskeskustesse.

Kohtukulud

45 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule märkuste esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (esimene koda) otsustab:

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. detsembri 1997. aasta direktiivi 97/67/EÜ ühenduse postiteenuste siseturu arengut ja teenuse kvaliteedi parandamist käsitlevate ühiseeskirjade kohta (muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. juuni 2002. aasta direktiiviga 2002/39/EÜ) artikli 12 viiendat taanet tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus, kui ettevõtjatele, kes koondavad majandustegevusena ja oma nimel paljude saatjate postisaadetisi, keeldutakse kohaldamast erihindu, mida universaalse postiteenuse osutaja riigis kohaldab oma ainulitsentsi valdkonnas äriklientidele eelsorteeritud posti minimaalsete koguste toimetamisel oma sorteerimiskeskustesse.

Allkirjad